

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep.
0033 OSLO

Deres ref.:

Vår ref.:
2020/5

Saksbehandler
Dag Vongraven

Dato
08.05.2020

Høringsuttalelse TFO konsesjonsrunde 2020 - tildeling i forhåndsdefinerte områder

Vi viser til høringsbrev fra Ole- og energidepartementet (OED) datert 30.03.20 med anmodning om uttalelse til forslag til utlysning av blokker til innlemming i «tildeling av forhåndsdefinerte områder» (TFO) i Nordsjøen, Norskehavet og Barentshavet 2020. I Barentshavet ble ingen nye blokker foreslått innlemmet i TFO i 2020, mot 48 i 2019.

I forbindelse med oppdateringen av forvaltningsplanen for Barentshavet i 2010, og innføring av åpne høringer fra og med 2012, har høringer blitt underlagt føringer om at man gir uttalelser kun hvis det foreligger ny og vesentlig kunnskap relatert til miljørisiko innenfor de aktuelle områdene.

TFO-ordningen har siden den ble foreslått innført i St.meld. 38 (2001-2002) «Om olje- og gassvirksomheten» vært gjenstand for kritikk av prinsipiell karakter fra flere hold. Norsk Polar institutt (NP) ønsker denne gangen å gjenta at ordningen ikke handterer aspekter ved miljørisiko like bra som de ordinære rundene. Vi vil også gi en oversikt over ny kunnskap som kan få betydning for vurderinger av miljørisiko i Barentshavet de siste årene.

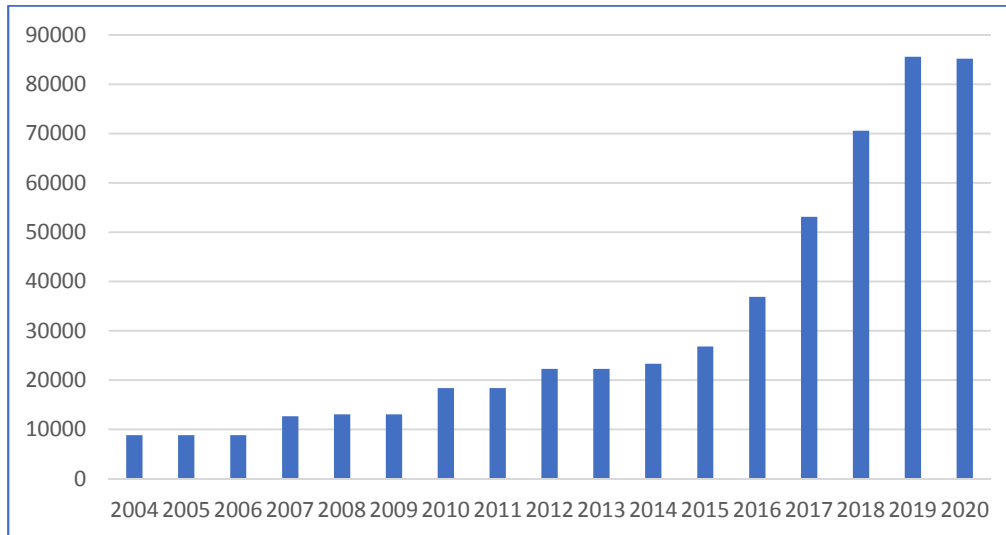
Modenhet og åpen prosess

NP har i høringsuttalelser til forslag til nye TFO-blokker i 2007, 2008, 2009, og 2010 løftet en kritikk av TFO-ordningen som vi ønsker å gjenta i år. Det er fortsatt slik at kriteriene for hva som ligger i at et område defineres som «modent» er lite kjente, bortsett fra at det er Oljedirektoratet som gir en anbefaling om hvilke områder som kan anses som modne basert på at geologien i all hovedsak er kjent, at det er områder med eksisterende eller planlagt infrastruktur, eller at det er planlagt leteboring der. I dette bildet blir ikke miljørisiko ved utvidelse av aktiviteten vurdert på samme måte som ved ordinære runder, og samlet belastning på miljøet kan dermed heller ikke vurderes.

NP vil spesielt vektlegge det forhold at mangelen på tilgang til vurderingskriterier gjør det vanskelig å bidra til at det tas nødvendig hensyn til ny kunnskap og vurderinger rundt miljørisiko og totalbelastning på områdets miljøverdier.

Arealøkning

Det opprinnelige TFO-arealeet i 2004 besto av 27 blokker rundt Snøhvit-feltet, et areal på til sammen 8,841 km². Det totale TFO-arealeet i Barentshavet i dag har økt til 85,606 km², noe som er en tidobling, og mer enn 80% av denne økningen har skjedd de siste fem år, fra og med 2015 (se figur 1).

Figur 1 Utviklingen i TFO-arealeet i Barentshavet i km² fra 2004 til 2020 (Data fra Oljedirektoratet).

Utvidelsene av areal til petroleumsaktivitet fra TFO-rundene i Barentshavet kommer i tillegg til de utvidelsene som kommer gjennom de ordinære rundene, og det er ingen prosesser for de miljøfaglige vurderinger av endring i samlet belastning på grunn av TFO-utvidelsene. Det er også et poeng at TFO-blokker ikke tilbakeleveres på samme måte som ordinære blokker hvis det ikke er aktivitet innenfor en viss periode, med den konsekvens at det ikke gis en ny sjanse til å vurdere miljørisiko når ny kunnskap om området frembringes.

Ny kunnskap om sjøfugl

De siste årene har det kommet mye ny kunnskap om sjøfuglenes arealbruk året rundt i Barentshavet. Nedenfor gjengis fire eksempler:

Sporing av hekkende sjøfugl fra kolonier rundt Barents- og Norskehavet i regi av SEATRACK-programmet¹ viser at Barentshavet er viktigere for flere sjøfuglbestander enn tidligere antatt. Et eksempel er lomvi, en art som regnes som kritisk truet på fastlandet og sårbar på Svalbard. Her utgjør den sørvestre delen av Barentshavet et svært viktig myte-, oppvekst- og overvintringsområde gjennom høst, vinter og vår. Lomvi fra alle koloniene i Norge (inkludert Bjørnøya og Jan Mayen) samles i den sørvestre delen av Barentshavet etter hekkesesongen i juli-august, og oppholder seg her til de returnerer til områdene rundt sine respektive

¹ <http://seatrack.seapop.no/map/>

hekkekolonier i perioden februar til april. Dette gjør denne delen av Barentshavet til et svært viktig område for denne kritisk truede arten.

Et annet eksempel er lunde, hvor fugler fra kolonier så langt sør som Runde ved Ålesund forflytter seg opp til Barentshavet etter hekkesesongen om høsten. Her oppholder de seg i perioden august til oktober, og møter fugler fra andre kolonier på fastlandet, fra Svalbard og trolig også fugler fra Russland.

Spring av de store hekkebestandene av polarlomvi øst på Svalbard og Franz Josef Land/Novaja Semlja i Russland viser at disse bestandene oppholder seg i Barentshavet hele året. Tidligere var det antatt at disse bestandene overvintret andre steder enn Barentshavet, i områdene rundt Island og sørvest av Grønland, på linje med bestander fra vestkysten av Spitsbergen. Nye resultater viser imidlertid at Barentshavet er oppholdssted for disse bestandene hele året igjennom.

Kartlegging av svømmetrekket for lomvi og polarlomvi fra Bjørnøya viser at det foregår et omfattende svømmetrekk fra Bjørnøya mot oppvekstområdene sørvest i Barentshavet (havområdene utenfor Øst-Finnmark/Murmanskysten). Lomvi og polarlomvi er svært sårbare under svømmetrekket fordi hannene må følge de ikke-flygedyktige ungene, og hannen selv myter alle vingefjærene og mister flygeevnen over en periode på 3 til 4 uker. Fuglene tilbringer derfor mye tid på sjøen, og er svært sårbare for forurensing og forstyrrelser. Foreløpig er kun svømmetrekket kartlagt for lomvi og polarlomvi på Bjørnøya, men vi forventer at et tilsvarende svømmetrekk skjer til de samme områdene også fra fastlandskoloniene, for eksempel viktige kolonier som Hjelmsøya og Hornøya.

Da det ikke er foreslått noen utvidelser av TFO-er i Barentshavet i år, vil ikke den nye kunnskapen vi har gitt et kort sammendrag av ovenfor påvirke TFO-vurderingene for 2020. Vi ønsker likevel å bringe denne kunnskapen inn i prosessen, for å synliggjøre at vi stadig får mer kunnskap om miljøet i Barentshavet. Kunnskapsfronten forventes å utvikle seg videre også i de kommende år, og felles for mye av den nye kunnskapen er at vi ser at havarealene i Barentshavet er viktigere enn vi tidligere trodde for mange arter hele året.

Vennlig hilsen

Ellen Øseth
seksjonsleder

Dag Vongraven
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi:
Vedlegg: